

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 25.5.2000
KOM(2000) 318 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

eLearning – Att planera morgondagens utbildning

Inledning.....	3
1. Vikten av en snabb europeisk mobilisering	5
2. Ambitiösa mål för Europa.....	6
Målsättningar vad gäller infrastruktur:.....	6
Målsättningar för att höja invånarnas kunskapsnivå:	7
Målsättningar i samband med anpassning av utbildningssystemet till kunskapssamhället:	7
3. eLearning, fyra handlingslinjer i riktning mot kunskapssamhället	7
3.1. En insats för utrustning	8
3.2. En insats för yrkesutbildning på alla nivåer	8
3.3. Utveckling av multimedietjänster och multimedieinnehåll av hög kvalitet.....	8
3.4. Utveckling av centrum för kunskapsförvärv och deras sammankoppling i nätverk..	9
4. Ramarna för genomförande.....	9
4.1. eLearning: genomförande i medlemsstaterna.....	10
4.2. eLearning, ramen för gemenskapens stöd	11
Slutsats	14

INLEDNING

Vid **Europeiska rådets möte i Lissabon** den 23 - 24 mars 2000 konstaterade stats- och regeringscheferna att "Europeiska unionen står inför en genomgripande förändring till följd av globaliseringen och utmaningarna från en ny kunskapsstyrd ekonomi" och fastställde för unionen ett **viktigt strategisk mål**, nämligen "att bli världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi, med möjlighet till hållbar ekonomisk tillväxt med fler och bättre arbetstillfällen och en högre grad av social sammanhållning".

För att förverkliga detta mål krävs det att **alla aktörer inom allmän och yrkesinriktad utbildning engagerar sig i hög grad**. Detta gäller en avsevärd skara personer: av 117 miljoner invånare under 25 år i Europeiska unionen deltar 81 miljoner i utbildning, som även involverar 5 miljoner lärare. Till detta tillkommer flera miljoner deltagare i yrkesinriktad utbildning. I framtiden kommer nivån på sociala och ekonomiska prestationer i all högre grad att avgöras av det sätt på vilket medborgarna och de ekonomiska och sociala krafterna tar tillvara den nya teknikens möjligheter, ser till att den på bästa sätt integreras i näringslivet och främjar utvecklingen av ett kunskapsbaserat samhälle. Med tanke på detta utgör Europeiska unionens **intensifiering av insatser inom allmän och yrkesinriktad utbildning** som syftar till att integrera digital teknik och ta vara på alla dess möjligheter en **avgörande förutsättning för att man uppnår** de mål som fastställdes vid Europeiska rådets möte i Lissabon.

Det första och mest brådskande målet är att så snart som möjligt utforska de möjligheter som den nya ekonomin erbjuder, särskilt Internet. I detta syfte uppmanar stats- och regeringscheferna rådet och kommissionen att utarbeta "en allomfattande handlingsplan för e-Europa med hjälp av en öppen samordningsmetod grundad på benchmarking av nationella initiativ i kombination med kommissionens nya initiativ e-Europa och dess meddelande 'Strategier för arbetstillfällen i informationssamhället'".

I handlingsplanen e-Europa som utarbetats i denna anda förenas ett antal **strategiska insatser** och för var och en av dem fastställs utmaningar och förslag till lösningar. Två av dessa handlingsområden, nämligen "Europas ungdom i den digitala tidsåldern" samt "Ett snabbare Internet för forskare och studerande" gäller särskilt allmän utbildning. De tre återstående är nära förknippade med yrkesutbildning och livslångt lärande.

Detta överensstämmer helt med den vikt som rådet fäster vid allmän och yrkesinriktad utbildning för att leva och arbeta i kunskapssamhället. En lång rad mål har fastställts för detta centrala område i den **europiska sociala modellen**, och rådet (utbildningsministrarna) har uppmanats att inleda en allmän diskussion om de konkreta framtida målen för **utbildningssystemen**, och att ge företräde till gemensamma intressen och prioriteringar.

Initiativet eLearning har utarbetats mot denna bakgrund. Dess syfte är inte att inrätta nya eller parallella processer och inte heller att upprepa andra initiativ. **I eLearning förenas** de olika elementen i insatserna inom **e-Europa**, samt de riktlinjer för sysselsättningen enligt vad som fastställs inom **Luxemburgprocessen** och andra EU-insatser som exempelvis forskning, för att åstadkomma en **konsekvent** helhet och en **effektiv** kommunikation med **utbildningsvärlden**. Dessutom kommer eLearning att utgöra en viktig del i den **allmänna diskussion** som rådet uppmanar till för en framgångsrik integrering av ny informationsteknik i allmän och yrkesinriktad utbildning.

Syftet med **initiativet eLearning** som Europeiska kommissionen föreslår är att mobilisera utbildnings- och kulturvärlden samt de europeiska aktörerna i samhället och näringslivet för att påskynda utvecklingen av systemen för allmän och yrkesinriktad utbildning samt Europas övergång till ett kunskapssamhälle.

Den första stora uppgiften i denna övergång är att Europas medborgare behärskar nya hjälpmedel för att förvärva kunskap och **att en "digitalkultur" blir allmänt utbredd** och anpassad till olika inläringssituationer och målgrupper. Precis som industrisamhällena satte upp som mål att lära alla medborgare skriva, läsa och räkna, innebär kunskapssamhället att **varje medborgare måste ha en "digitalkultur"** och grundläggande färdigheter för att ha bättre förutsättningar i en värld där digitalkommunikationen breder ut sig. Detta är en väsentlig angelägenhet om man vill undvika ytterligare fragmentering av samhället och stärka sammanhållningen i våra samhällen samt anställbarheten.

Det är ytterst viktigt att använda de **möjligheter till innovation** som den nya tekniken erbjuder för att tillgodose kraven på kvalitet i det livslånga lärandet och utvecklingen av utbildningsmetoder. Man kan skapa en ny inlärningsmiljö, där man främjar självständighet, flexibilitet, kontakter mellan ämnesområden, sammankoppling mellan kultur- och kunskapscentrum samt underlättar tillgången till kunskapssamhällets resurser för alla medborgare. För själva Europa innebär detta en **historisk möjlighet**: Europas medborgare kommer att kunna utveckla kunskaper om varandras kulturer, språk, arv, konstnärliga skapande, ingå nya samarbetsformer inom utbildning och kultur och på så sätt göra sitt gemensamma kultur- och utbildningsområde rikare.

Om det finns en vilja att anpassa och modernisera utbildningssystemen bör man snabbt **gemensamt** undanröja hindren. Man måste utan dröjsmål få till stånd en **mobilisering** på alla nivåer kring ambitiösa handlingslinjer och mål.

För att genomföra det nya strategiska mål för EU som Europeiska rådet fastställde vid sitt möte i Lissabon, och som "förenar konkurrenskraft och social sammanhållning", krävs därför att man inför en **övergripande strategi** där **utbildnings- och kulturmiljöerna** kommer att ha en väsentlig uppgift, bland annat inom ramen för den europeiska sociala agenda som kommer att antas vid Europeiska rådets möte i Nice i december 2000. Man måste garantera tillgången till informations- och kommunikationsteknik för alla som utbildar sig, och dessutom utbilda dem i användningen av denna teknik, bland annat "för att lära", se till att det finns europeiska multimedieprodukter och multimedietjänster av hög kvalitet och slutligen uppmana alla aktörer att mobilisera sig för att förverkliga dessa mål.

1. VIKTEN AV EN SNABB EUROPEISK MOBILISERING

Samtidigt som de globala grunderna läggs för en ny ekonomi och samhällena utvecklas mot informations- och kunskapssamhällen, uppvisar Europa - vars medborgare ändock har en utbildningsnivå som är bland de högsta, och utbildningssystem som är bland de bästa i världen, samt där det finns kapacitet för nödvändiga investeringar - **stora brister och förseningar** jämfört med USA i fråga om användningen av ny informations- och kommunikationsteknik. Detta gäller fyra viktiga områden:

- **Brist på utrustning och programvara:** I de flesta europeiska länder märker man brister när det gäller materiell utrustning och programvara. Detta gäller såväl skolor och universitet som centrum för teknisk utbildning (offentliga och privata) eller utbildning på företag (bland annat små och medelstora företag). Till exempel varierar utrustningen i primärskolor i Europa från 1 dator per 400 elever till 1 dator per 25 elever.
- I Europa finns det en oroande **brist på kvalificerad personal**, särskilt på lärare och utbildare som behärskar informations- och kommunikationsteknik. Om fem år kommer hälften av alla arbetstillfällen att vara beroende av ny teknik. Bristen på specialister inom ny teknik motsvarade 500 000 arbetstillfällen i Europa 1998. Om denna utveckling fortsätter kommer antalet att överstiga 1,6 miljoner år 2002.
- Det finns inga exakta uppgifter för hela Europa om andelen lärare som har **verkliga kunskaper** inom ny teknik och som kan integrera dem i sin undervisning, men även i de längst framskridna länderna i Europa utgör de bara en bråkdel.
- I Europa framställs en alltför liten andel **programvara, multimedietjänster och multimedieprodukter** för allmän och yrkesinriktad utbildning. På en världsmarknad som uppskattas¹ till drygt 2 miljarder dollar för år 2000, kommer nästan 80 % av online-resurserna från USA². Det framgår att den europeiska sektorn för multimedia i utbildningen förfogar över alltför lite kapital, på grund av att det finns många mycket små företag, och det finns otillräcklig koppling mellan utbildningssystem och denna sektor för att det skall kunna leda till hållbara tjänster som verkligen tillgodoser behoven inom utbildningen.
- **Det är en ytterst viktig utmaning för Europa att utarbeta program, innehåll och tjänster** i tillräcklig mängd och som är **anpassade till det europeiska samhällets behov**. Kan ett kunskapssamhälle utvecklas i Europa om det inte kan erbjuda sina medborgare och aktörer i näringslivet och samhället innehållet i denna kunskap?
- **De höga kostnaderna för telekommunikationer i Europa** utgör ett hinder för en intensiv användning av Internet och för utvecklingen av digitalkulturen. Alla initiativ som tas för att minska dessa kostnader i Europa, bland annat för utbildningscentrum, i likhet med vad som gjorts i USA, kommer bli avgörande för en snabb övergång till kunskapssamhället.

¹ Källa: IDC (International Data Corporation)

² Källa: Observatoire des ressources pour la formation.

Dessa konstateranden kräver att man snabbt mobiliserar sig på alla nivåer inom allmän och yrkesinriktad utbildning och forskning, och att man bättre kopplar samman de politiska åtgärderna inom utbildning och forskning.

2. AMBITIÖSA MÅL FÖR EUROPA

För att Europa skall kunna komma ikapp, ta tillvara de möjligheter som den nya digitala tekniken erbjuder och utnyttja alla dess fördelar som innebär högre kunskapsnivå hos medborgarna och bättre ekonomisk konkurrenskraft och sysselsättningsskapande, har **Europeiska rådet i Lissabon**

- fastställt ambitiösa mål för utveckling av utbildningssystemen, som delvis redan återfinns i riktlinjerna för Luxemburgprocessen och i handlingsplanen *e-Europa*,
- anmodat rådet (utbildning) att allmänt dryfta konkreta framtida mål för utbildningssystemen med fokusering på gemensamma intressen och prioriteringar samt att lägga fram en mer omfattande rapport inför Europeiska rådet under våren 2001,
- uppmanat rådet och kommissionen att utarbeta en allomfattande handlingsplan för *e-Europa* som skall läggas fram för Europeiska rådet i juni i år, med hjälp av en öppen samordningsmetod grundad på benchmarking av nationella initiativ.

För att få till stånd en bättre samverkan på alla nivåer syftar initiativet *eLearning*, vad gäller allmän och yrkesinriktad utbildning, särskilt till att genomföra slutsatserna från Europeiska rådets möte i Lissabon och riktlinjerna för sysselsättningspolitiken, samt till att konkretisera och komplettera den övergripande handlingsplanen *e-Europa*.

Initiativet kommer att möjliggöra samstämmighet mellan insatserna på dessa områden och att mobilisera alla berörda aktörer kring ambitiösa mål. Tack vare initiativet kommer man även att kunna mobilisera forskningen för att bättre fokusera insatserna inom allmän och yrkesinriktad utbildning under hela livet. Initiativet är även en vidareutveckling av resolutionen³ om pedagogisk programvara för användning av multimedia i utbildning, som antogs av rådet den 6 maj 1996 på förslag av kommissionen.

Målsättningar vad gäller infrastruktur:

- Att ge alla skolor i unionen tillgång till Internet före utgången av 2001.
- Att före utgången av 2001 inrätta ett mycket snabbt transeuropeiskt nätverk för att sprida vetenskapliga rön och länka samman forskningsinstitutioner och universitet samt forskningsbibliotek, vetenskapliga centrum och så småningom skolor.
- Att se till att alla elever har snabb tillgång till Internet och till multimediehjälpmedel i klassrummet för utgången av 2002 .

³ EGT C 195, 6.7. 1996, s. 8. I denna resolution uttrycktes för första gången kännedomen om frågorna på europeisk nivå och ramarna för en gemensam politik tecknades. Trots betydande framsteg under tiden 1996-1999, återstår många utmaningar, vilket betonas på ett utförligt sätt i rapporten "Att bana väg för framtidens utbildning - Att främja innovation med hjälp av ny teknik" – KOM (2000) 23 slutlig – och meddelandet "Strategier för arbetstillfällen i informationssamhället" – KOM (2000) 48 slutlig.

Målsättningar för att höja invånarnas kunskapsnivå:

- Att varje år avsevärt öka investeringen per capita i mänskliga resurser.
- Att ge varje medborgare de nödvändiga kunskaperna för att kunna leva och arbeta i det nya informationssamhället.
- Att ge hela befolkningen tillgång till den digitala kulturen.

Målsättningar i samband med anpassning av utbildningssystemet till kunskapssamhället:

- Att före utgången av 2002 utbilda tillräckligt många lärare i användningen av Internet och multimediala hjälpmedel.
- Att se till att skolor och utbildningscentrum utvecklas till lokala mångsidiga centrum för kunskapsförvärv som är öppna för alla, och utnyttjar de bästa metoderna för att arbeta med en lång rad olika målgrupper.
- Att anta en europeisk ram i vilken man fastställer de nya grundläggande färdigheter som skall ges genom livslångt lärande: IT-kunskaper, språk, teknisk kultur, samt införandet av ett europeiskt intyg för grundläggande IT-kunskaper, som utfärdas genom decentraliserade förfaranden.
- Att före utgången av 2000 fastställa hur man kan främja rörlighet för studenter, lärare och utbildnings- och forskningspersonal, både genom att man på bästa sätt utnyttjar de befintliga gemenskapsprogrammen, undanröjer hinder och ger mer insyn i erkännandet av examensbevis och studie- och utbildningsperioder.
- Att undvika en allt större klyfta mellan dem som har tillgång till de nya kunskaperna och dem som inte har det, genom att fastställa prioriterade åtgärder för vissa målgrupper (minoritetsgrupper, barn, äldre, funktionshindrade, lågkvalificerade) och kvinnor.
- Att ge alla elever en övergripande "digitalkultur" fram till utgången av 2003.

Initiativet eLearning kommer även att syfta till att överbrygga klyftan mellan dem som har tillgång till nya kunskaper och dem som inte har det genom att se till att alla medborgare får en rejäl grundutbildning.

3. ELEARNING, FYRA HANDLINGSLINJER I RIKTNING MOT KUNSKAPSSAMHÄLLET

Syftet med initiativet eLearning som kommissionen föreslår för att uppnå de mål som fastställts av Europeiska rådet i Lissabon är att mobilisera utbildningsmiljön samt de europeiska aktörerna i samhället, näringslivet och kulturvärlden för att ta igen Europas försening och påskynda övergången till kunskapssamhället.

Initiativet eLearning kommer att främja ett fastare samarbete mellan **den offentliga och den privata sektorn**, mellan aktörerna inom allmän och yrkesinriktad utbildning samt kultur och innehållsindustrin. Dessutom kommer särskild uppmärksamhet att ägnas samarbetet mellan aktörerna i samhället och näringslivet, särskilt arbetsmarknadens parter, vid genomförandet av de fyra handlingslinjerna.

Initiativet eLearning vilar på fyra stora drag:

3.1. En insats för utrustning

Insatsen gäller utrustning av olika platser för utbildning och kunskap med multimediedatorer för att ansluta dem till digitala nätverk eller förbättra tillgången till dessa nätverk. I eLearning tas målen från Lissabon upp och man betonar att det krävs infrastruktur av hög kvalitet, såväl vad gäller tillgång till utanförliggande nätverk som för lokala nätverk eller intranet. För skolorna i Europeiska unionen bör antalet multimediedatorer uppgå till en dator för mellan 5 och 15 användare före år 2004. Vad gäller yrkesutbildning är det viktigt att ge ökad tillgång till infrastrukturer för utbildningscentrum och företag, särskilt små och medelstora företag.

Det måste finnas inlärningsmiljöer som är anpassade till behoven på alla nivåer under det livslånga lärandet. Därför måste det även ges möjligheter att förvärva kunskap på andra platser, t.ex. vid bibliotek, kulturcentrum och museer. Infrastrukturer av hög kvalitet måste vara tillgängliga för organisationer som ansvarar för formell och informell utbildning, till exempel föreningar och arbetsmarknadens parter.

I planeringen av infrastrukturer måste man ta med sifferuppgifter för utgifter för programvara, för multimedieprodukter och för tjänster - bland annat vad gäller yrkesutbildning, och ge dem samma rang som utgifterna för utrustning.

3.2. En insats för yrkesutbildning på alla nivåer

I eLearning tas målen från Lissabon upp och man betonar den pedagogiska karaktären i de kunskaper som krävs och aspekterna i samband med utvecklingen och användningen av ny teknik i inläringen. I den längst framskridna försöksverksamheten betonas att tekniken kommer att påverka organisation och metoder, struktur och innehåll i läroplanerna för allmän och yrkesinriktad utbildning och att den kommer att leda till en ny inlärningsmiljö. Därför måste användningen av ny teknik ses tillsammans med undervisningspraxis. Dessutom måste användningen av denna nya teknik anpassas till de olika ämnena och främja tvärvetenskapligheten.

I initiativet eLearning kommer man att lägga vikt vid de nyskapande pedagogiska modellerna, eftersom den nya tekniken bland annat gör det möjligt att införa nya typer av relationer mellan elever och lärare.

Insatsen inom yrkesutbildning måste även gälla utvecklingen av de kunskaper som behövs för att kunna använda den nya tekniken. Den bör ingå i grundutbildningen och fortbildningen för varje lärare och utbildare. Vad gäller fortbildning blir det vanligare att förena självständig inläring och online-inläring med arbete i arbetslag.

Vad gäller **yrkesutbildning** är det nödvändigt att fördjupa analysen av de kunskaper och färdigheter som krävs för att genomföra utbildning inom industri- och tjänsteföretag som riktar sig till lärlingar och arbetstagare inom ramen för livslångt lärande.

Med tanke på detta kommer man att föreslå en definition av **baskunskaper** som kan förvärfvas under det livslånga lärandet, samt särskilda kunskaper för nya yrken.

3.3. Utveckling av multimedietjänster och multimedieinnehåll av hög kvalitet

En framgångsrik integrering av informationstekniken i allmän och yrkesinriktad utbildning förutsätter att det finns tillgång till relevanta tjänster och innehåll av hög kvalitet. Man måste

å ena sidan stärka den europeiska industrin för multimedieläromedel, som det investeras alltför lite i och som saknar kvalificerad personal, och dessutom föra denna industri och utbildningssystemen närmare varandra. För att tillgodose utbildningmiljöernas och medborgarnas behov måste man även utveckla och främja en europeisk marknad för innehåll och tjänster. Det är väsentligt att sektorn engageras på detta område.

Inom den nya utbildningen kommer eleverna och medborgarna i allmänhet att ha tillgång till ett brett utbud av innehåll och tjänster som kan tillgodose deras behov av utbildning eller kultur. I detta sammanhang uppstår allt fler frågor vad gäller kvalitet, tillförlitlighet och användbarhet samt erkännande av dessa innehåll. Det kommer att bli nödvändigt att fastställa kvalitetskriterier, förfarandet för bedömning och erkännande i akademiskt syfte eller yrkessyfte av innehåll och föreslagna utbildningsnivåer för att hjälpa såväl inläraren som läraren att hitta i den nya inlärningsmiljön.

Utvecklingen av **yrkesvägledning**. Tillämpningen av ny teknik i utbildning ger många möjligheter att få tillgång till kunskap och gör på så sätt utbildningsutbudet mer komplext. Fram till slutet av 2002 bör yrkesvägledningen stärkas avsevärt så att varje medborgare kan få tillgång till information om möjligheter till grundläggande utbildning och fortbildning inom ny teknik, och om de kunskaper och färdigheter som fordras på arbetsmarknaden, för att han eller hon skall kunna välja eller övergå till någon annan yrkesutbildning och yrkesbana.

3.4. Utveckling av centrum för kunskapsförvärv och deras sammankoppling i nätverk

Informationstekniken kommer att möjliggöra ett mycket intensivare utbyte och samarbete inom det europeiska utbildnings- och kulturområdet. Förutsättningen för denna intensifiering är - vilket Europeiska rådet i Lissabon uttryckt önskemål om - att utbildningscentrum omvandlas till **centrum för förvärvande av mångsidiga kunskaper** och blir tillgängliga för alla, samt naturligtvis att de utrustas och att utbildarna vid dessa centrum får utbildning.

Under de senaste åren har många skolor och universitet börjat införa virtuella miljöer för inläring och undervisning. Dessa virtuella områden och campus har gjort det möjligt att koppla samman alltfler lärare, elever och handledare. eLearning kommer att göra det möjligt att påskynda denna utveckling och kommer att - med beaktande av den språkliga och kulturella mångfalden - uppmuntra **sammankopplingen av virtuella områden och campus, nätverk av universitetet, skolor, utbildningscentrum och dessutom centrum med kulturresurser**. Denna sammankoppling i nätverk skall främja utbytet av erfarenheter och goda rutiner inom allmän och yrkesinriktad utbildning, samt även undervisning och utbildning på distans.

4. RAMARNA FÖR GENOMFÖRANDE

Genomförandet av **eLearning** kommer ske i enlighet med den metod som förespråkas av Europeiska rådet i Lissabon, och som är en öppen metod för samordning, som följer subsidiaritetsprincipen och gör det möjligt att sprida bästa lösningar och se till att det finns en större samstämmighet vad gäller målen. Denna metod förbinder medlemsstaterna, rådet och kommissionen att vidta de åtgärder som ligger inom deras befogenheter och som bör göra det möjligt att uppnå de fastställda målen.

Syftet med initiativet är inte att införa nya processer utan att bygga vidare på den befintliga Luxemburgprocessen genom att berika och fördjupa den inom allmän och yrkesinriktad utbildning.

4.1. eLearning: genomförande i medlemsstaterna

För Europeiska rådets mål och prioriteringar finns det exakta eller ungefärliga tidsangivelser. För att uppnå dem måste medlemsstaterna genomföra dem snabbt, vilket från deras sida kräver ett stort politiskt engagemang och ett brett stöd från alla berörda aktörer.

Kommissionens avdelningar kommer att i nära samarbete med rådets utbildningskommitté utarbeta **ett ramverk för övervakning** av de företagna insatserna. I enlighet med slutsatserna från Lissabon kommer man därför att genomföra en **analys av de yrkesutbildningspolitiska insatserna** för att kunna bedöma

- framstegen i förhållande till de fastställda målen,
- effektiviteten i åtgärderna och politiken,
- spridningen av goda lösningar och berikandet av de gemensamma reflexionerna.

Benchmarkning kommer att ske på europeisk nivå med hjälp av indikatorer som fastställs inom ramen för Luxemburgprocessen och handlingsplanen e-Europa.

För att komplettera insatsen och göra det möjligt för experter att noggrant analysera den pågående utvecklingen kommer man att utarbeta mekanismer för observation. I detta sammanhang kommer man att föreslå - beroende på de mål som fastställs - fokusering som bygger på de inriktningar som redan fastställts i medlemsstaterna samt i de viktigaste länderna, särskilt USA och Japan, och som motsvarar de fyra riktlinjerna i eLearning. Dessa inriktningar kommer att gälla infrastruktur, yrkesutbildning, innehåll och tjänster samt uppkoppling i nätverk. De kommer att kunna förenas med de indikatorer som fastställts inom ramen för Luxemburgprocessen och som för närvarande håller på att ses över.

Kommissionen kommer att lägga fram regelbundna **lägesrapporter om eLearning** till rådet (utbildningsministrarna).

Initiativet eLearning kommer att bidra till den **ändring av riktlinjer för sysselsättningen** som kommissionen kommer att föreslå under hösten 2000 inom ramen för utvärderingen av Luxemburgprocessen efter halva tiden. Man planerar att föreslår en särskild riktlinje beträffande eLearning genom att utvidga andra delen i riktlinje nummer 8 för år 2000 och ge den mer konkreta mål. Detta kommer att öka möjligheterna för enskilda personer att få anställning och göra arbetsmarknaden mer anpassningsbar samtidigt som det stärker det livslånga lärandet, bland annat genom att man inför lämpliga benchmarkning-mått.

Initiativet eLearning kommer att främja en snabbare anpassning av de lämpliga insatserna, och av utbildningssystem och göra det möjligt för alla elever, studerande, lärare, utbildare och personer som deltar i yrkesutbildning att förvärva en verklig digitalkultur.

Alltmedan man undviker dubbelarbete och överlappning med andra rapporter är medlemsstaternas bidrag angående förväntningarna vad gäller målen för initiativet eLearning en väsentlig förutsättning för att man skall kunna uppskatta varje medlemsstats program i genomförandet av de slutsatser från Europeiska rådets möte i Lissabon som anges i initiativet.

4.2. eLearning, ramen för gemenskapens stöd

Kommissionens roll är att stödja medlemsstaterna i deras genomförande av initiativet eLearning samt att samordna och bygga ut deras insatser på europeisk nivå. I oktober 2000 kommer kommissionens avdelningar att presentera ett arbetsdokument med alla insatser på gemenskapsnivå som planeras för att stödja förverkligandet av initiativet eLearning. Initiativet bör föras in i den europeiska sociala agenda som skall antas vid Europeiska rådets möte i Nice i december 2000.

Som stöd till de insatser som genomförs på lokal, regional och nationell nivå kommer kommissionen att i överenskommelse med medlemsstaterna mobilisera gemenskapsinstrument och gemenskapsprogram för att förverkliga de gemensamma målen. Denna mobilisering kommer att ske i tre riktningar:

- Medlemsstaterna kommer att uppmanas att användas sina anslag ur **strukturfonderna** för att stödja initiativet eLearning, särskilt till utrustning och utbildning av utbildare och lärare samt för inrättande av lokala centrum för förvärvande av mångsidiga kunskaper som är öppna för alla.
- Bidrag ur **EU-programmen** inom allmän och yrkesinriktad utbildning samt kultur (Sokrates, Leonardo da Vinci, Kultur 2000), för utveckling av innehåll, metoder och nydanande pedagogiska lösningar, uppkoppling i nätverk samt ökad virtuell rörlighet.
- Bidrag från program för forskning såväl inom teknologi med programmen IST (Information Society Technologies) och TEN-Telecom, som målinriktad socioekonomisk forskning med TSER-programmet (Targeted Socio-economic research). Man bör även ta hänsyn till de särskilda bidragen från IST- och TEN-Telecom-programmen, vilka inom den bredare ramen för initiativet e-Europa avser att "släppa in ungdomar i den digitala tidsåldern" samt främja "en snabb tillgång till Internet för forskare och studenter".
- Bidrag från program för internationellt samarbete som innehåller avsnitt om allmän och yrkesinriktad utbildning, till exempel initiativen till förmån för kandidatländerna, Meda-programmet för Medelhavsområdet eller initiativet EUMEDIS som gäller pilotprojekt på området.
- Bidrag från **gemenskapens finansieringsorgan** (Europeiska investeringsbanken) för att stärka den europeiska sektorn för multimedieinnehåll inom allmän och yrkesinriktad utbildning.

Särskild uppmärksamhet kommer att ägnas följande:

- **Erkännandet av kvalifikationer** och av utbildningsperioder, genom att man gör hjälpmedlen mer effektiva, till exempel ECTS (European Credits Transfer System), forum om kvalifikationer, Europass, ECDL (Europeiska datakörkortet), med ledning av projekt inom Sokrates och Leonardo da Vinci-programmen.
- **Språkinläring.** Tack vare till exempel projektet "Linguanet Europa" kan man skapa ett virtuellt centrum med språkläromedel för språklärare och allmänheten.

- **Utbildning i kommunikation och media.** De projekt som får bidrag på detta område för att utarbeta läromedel bör utnyttjas och fördjupas för att utarbeta kritiska och ansvarsfulla synsätt på medierna och kommunikationssätten.
- Prioritering av ökad rörlighet för lärare, studenter, utbildare och forskare, däribland inom ramen för diskussionerna om "det europeiska forskningsområdet".
- Utveckling av **virtuell rörlighet** – utbildning på distans genom Sokrates- och Leonardo da Vinci-programmen – för att komplettera och förlänga den fysiska rörligheten.

Allmänt taget kommer man i initiativet eLearning att mobilisera och förstärka möjligheterna inom EU-programmen genom att fastställa, testa och godkänna **virtuella områden** inom Sokrates (Comenius, Erasmus, Minerva, Lingua, Grundtvig), Ungdom och Leonardo da Vinci på Internet och göra det möjligt för varje inlärare, utbildare eller företagare att hitta partner och få tillgång till projektbeskrivning, sammanfattningar och material för att de skall kunna utveckla sina egna kunskaper.

Kommissionen kommer att utarbeta särskilda insatser på gemenskapsnivå där aktörer inom allmän och yrkesinriktad utbildning och kultur tillsammans kan bidra till tänkandet och insatser på nationell nivå och gemenskapsnivå. Detta gäller bland annat:

- **En förstärkning av samarbetet inom ramen för EUN-nätverket⁴** -(The European Schoolnet) som kopplar samman tjugo utbildningsministerier inom EU, EES och Central- och Östeuropa och som har två stora mål, nämligen:
 - Att inrätta ett europeiskt virtuellt och flerspråkigt campus för inlärning och samarbete mellan skolor som skall fungera som portaler till nationella och regionala utbildningsnätverk och till de läromedelscentrum som de är kopplade till.
 - Att utveckla ett europeiskt nätverk för innovation och informationsutbyte inom informationsteknik.
- Att främja **inrättandet av europeiska portaler**, som förenar samstämmiga utbildningsgemenskaper. En sådan verksamhet kan främjas inom ramen för projektet "The Gateway" på Internet, avsett att främja en enkel tillgång till ett europeiskt virtuellt område för allmän och yrkesinriktad utbildning.
- Inrättandet av **en övergripande ram för reflektion** kring pågående innovation, däribland tillsättande av en grupp på hög nivå med de bästa experterna inom utbildning och näringsliv, och som har till uppgift att "planera för morgondagens allmänna och yrkesinriktade utbildning" .
- Inrättande av mekanismer för **observation**, däribland utarbetande av möjliga framtidsprognoser för att upplysa beslutsfattarna om möjligheter och leda deras strategiska reflektion, samt formulering av synteser och slutsatser kring arbete som pågår på fältet och med ledning av försöksprojekt, som genomförs såväl på gemenskapsnivå som i medlemsstaterna, inom allmän och yrkesinriktad utbildning och forskning.

⁴ <http://www.eun.org>.

- Inrättandet av ett **nätverk för utbildning av utbildare** med kunskaper om användningen av teknik i utbildningen för att man skall utbilda kunniga utbildare och på så sätt tillgodose såväl det aktuella som det framtida behovet inom allmän och yrkesinriktad utbildning, både i fråga om bristen inom tekniska kvalifikationer som användningen av hjälpmedel, och anpassad teknik och pedagogik till andra behov inom utbildning och för att "lära sig att lära". Ett sådant nätverk måste omfatta utbildningen av utbildare, lärare och administratörer av utbildningssystem.
- Inrättande av en webbplats för **eLearning på Internet** för att främja erfarenhetsutbytet mellan läroanstalter, mellan yrkesutbildningscentrum, mellan små och stora företag, och även övergripande mellan dessa olika inlärningsplatser. Denna plattform skall ge ökad tillgång till alla metoder som hör ihop med nya inläringssituationer som är under utveckling och ständig förbättring. Den vilar såväl på läromedel som har utarbetats eller är under utarbetande inom ramen för Leonardo da Vinci och Sokrates (öppen utbildning och distansundervisning, Minerva).
- Främjande av **anställbarhet** genom utveckling av kvalifikationer och kunskaper kopplade till införande och användning av informations- och kommunikationsteknik, ökning av potentialen för livslångt lärande.
- Uppmuntran till **personlig utveckling och motivering** av "inlärare" genom förbättring av multimediematerialet och lämplig teknik för att åstadkomma samverkan mellan självständigt arbete och grupparbete, dialog med lärare eller utbildare och handledning på distans osv.

SLUTSATS

Inom en mycket snar framtid måste alla europeiska medborgare kunna behärska den nya informations- och kommunikationstekniken för att aktivt kunna delta i ett samhälle som för varje dag blir mer kunskapsbaserat.

Vid sitt möte i Lissabon den 23-24 mars 2000 insåg Europeiska rådet att man måste handla utan ytterligare dröjsmål och prioriterade därför frågan om integrering av den nya tekniken i den allmänna och yrkesinriktade utbildningen. Initiativet *eLearning* är ett sätt att tillgodose detta krav. Det innehåller förslag om att koncentrera medlen i EU:s program och instrument till några strategiska insatser och tillföra en europeisk dimension och ett mervärde till initiativ som tas på lokal, regional eller nationell nivå.

För att initiativet verkligen skall bli framgångsrikt måste det kopplas samman med ett starkt engagemang från medlemsstaterna, regionerna och den privata sektorn samt med utvecklingen av en vision och av överenskomna insatser på europeisk nivå för att förbereda morgondagens allmänna och yrkesinriktade utbildning.

Målen för *eLearning* är synnerligen ambitiösa. De fordrar ytterligare ansträngningar av de flesta medlemsstaterna. Men om dessa mål eftersträvas och uppnås, kommer Europas medborgare att aktivt kunna delta i uppbyggandet av världens mest dynamiska och sammanhållna samhälle.